

У воєнні
до піонерів
—
дичем
до молоді!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Редкація і Адміністрація:
"Свобода", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСотел: 435-8740
— Тел. з Нью-Йорку:
BARELY 7-4125
УНСотел: BARELY 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 239. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ЧЕТВЕР, 31-го ГРУДНЯ 1970 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, DECEMBER 31, 1970 No. 239. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 30 грудня 1970

В АМЕРИЦІ

ПОСАДНИК НЬО ЙОРКУ ДЖАН ЛІНДЗІ звернувся з закликом до державного секретаря Ліндлія Роджерса, щоб він проголосив "крайову декларацію" в обороні засуджених на лейнградському процесі совєтських жінок. Ліндзі, оточений понад 50 рабанами та керівниками різних жіночих груп, повідомив у М'єській Управі, що він уже написав відповідного листа до державного секретаря. Заарештовані раніше одинадцять демонстрантів біля будинку совєтської місії при ОН у Нью-Йорку вже випущені на волю.

81-РІЧНИЙ СЕНАТОР, ДЕМОКРАТ ІЗ ОГАЛО Стефен Янг залишив свій пост, після 12-річної праці в Сенаті і 8 років праці в Палаті Репрезентантів. Він був одним із перших критиків уряду щодо В'єтнаму. С. Янг планує відкрити у Вашингтоні й Клівленді свої адвокатські канцелярії.

СУД У РОДИННИХ СПРАВАХ засудив батька на 30 днів тюрем за те, що він не забавляв послиати гроші своїй дочці, яка є студенткою Луїзіанського Університету і яка провадить "гіпнотичне" життя. Суддя М. Майдоніс заявив, що батько повинен вислати їй понад 5 000 доларів, бо та дівчина має тільки 20 літ і родина повинна їй допомагати. Але справу ще буде розглядати повний склад того ж суду, з п'яти суддів.

ПОЛКОВНИК ДЖОЗЕФ ВЕКЕР відмовився подати доклади дані про те, за якими саме особами слідують члени його розвідвальної 113-ї частини, що стаціонарне поблизу Чикаго. Він, однак, підтвердив під час пересудування на суді, що його працівники стежать за деякими діячами тоді, коли вони подають прохання про якусь важливу урядову посаду. Суд розглядає це справу тому, що до цього внесено оскарження в неконституційності слідження військових кіл за цивільними.

ШОФЕР ВАНТАЖНОГО АВТА ПОБИВ ІСПАНСЬКОГО ДИПЛОМАТА на 44-й вулиці в Нью-Йорку за те, що він не хотів переставити вбік свого авто. Дипломат Хайме де Піні не зробив того, бо його авто стояло на місці, призначеному для членів дипломатичного корпусу. Поліція запропонувала побитому вимбадаторові місце... в Бельвю-шпіталі, де прийматимуть убогих. Іспанський амбасадор відно проглед до уряду ЗСА за таке трактування й за хуліганство на вулиці. Шофера Дейвіса заарештували.

ДВОЄ МАЛОЛІТНІХ ДІТЕЙ ЗАГІНУЛИ від пожежі в будинку в Кайсе Вільдс, але їхній матері вдалося врятувати четверо інших. Їхній батько, Томас Фіш, був цід час пожежі на праці.

ПІЛОНІСЬКУ СТУДЕНТУ ЛЬОТІНЮ буде зрештормовано з початком 1971 року. Будуть зліквідовані кілька так зв. "буфер-виплатів" в 150 і 250 тисяч доларів, зате збільшиться льотерія на 400 виплатів по 100 доларів і на 120 виплатів по 500 доларів.

У ПІВНІЧНО-ЗАХІДНІЙ АРКТИЧНІЙ ТЕРИТОРІЇ — області Канади, ескімоси й індіанці створили свою організацію і через неї домагаються в Оттаві, щоб те місце населення мало більший вплив на керування територією і на розподіл прибутків. Їхні 50 000 ескімосів та індіанці, що заселяють північну частину Канади, виступають також проти домінуючої ролі білих канадійців у тій області.

У СВІТІ

ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ МОЖУТЬ повторитися заворушення революційного характеру, які недавно відбулися в Польщі і ця можливість спонукає американські офіційні кола мовчати про події в Польщі, щоб не наразити на закид "підбурювання" до таких заворушень — твердить тижневий журнал "ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт". Згідно з даними американської розвідки — "У Східній Європі йснує підсираний неспокой".

В ЗАХІДНІЙ ЕВРОПІ СІГНОВІ й хуртовини. Біла Неаполі бурхливо море викинуло на беріг грецький вантажний корабель. Біла берегів Іспанії й Франції потерпіли сотні малих кораблів і човнів. 150.000 миль шляхів покрилися у Британії снігом і ожеледдю, що спаралізувало автомобільний рух. Гостра зима захопила всю центральну Європу.

ПІВНІЧНО-В'ЄТНАМСЬКІ КОМУНІСТИ ВИРЕЖИ-СЕРУВАЛИ інтерв'ю, що його канадійський журналіст перерізав з двома американськими воєнними полоненими, лєтунськими старшинами, а бараках на передмісті Ганою, виключно для пропагандних цілей і для замирення очей закордону — ствердив секретар оборони Мелвін Лерд. Він звернувся увагу, що північно-в'єтнамські комуністи не назвали за одного призвища американського полоненого, яке було б нове для Пентагону; не виявлено, які це йснують табори полонених і не дозволено тому канадійському журналістові говорити ні з одним іншим полоненим, крім двох старшин, які повторили продиктовані їм комуністами заяви.

В СІПІТІ ЧАСТИННО ПОВЕРНУЛИ людям їх приватні підприємства і земельну власність, що їм забрали на власність держави в процесі "соціалізації", яку проводив 10 років тому померлий президент Гамаль Абдел Насер. Державне виласновання заможніших осіб стало засобом боротьби проти немиливих владі людей, але в реакції відштовхнуло багатих людей від інвестування своїх грошей в країнову економіку.

В ІНДІЙ ВІДБУДУТЬСЯ парламентарні вибори 28 лютого і 1 березня 1971 року. Сподіваються, що кругло 300 мільйонів індійців виберуть 526 членів конгресу, себто нижчої палати індійського парламенту. Вибори розписано за 13 місяців перед законним кінемс кожної палати, в якому прем'єр Індіра Ганді не мала за собою тривкої більшості.

ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКИЙ СОЮЗ виявив готовність вислати своє військо і летунство з допомогою португальським властям для боротьби проти партизанів в Анголі й Мозамбіку, які є африканськими колоніями Португалії і межують з Південною Африкою. Однак португальський уряд подікажував і рішуче відмовився прийняти таку допомогу.

В ІРАНІ АРЕШТУВАЛИ 25 осіб під закладом приналежності до змови, організованої й фінансованої ворожим супраті Ірану сусіднім Іраком. Змова була націлена на звільнення цілого ряду видатних постатей в Ірані та проведення саботажів. Арештували також коло 20 комуністів, що орієнтувалися на Пейнінг.

Схвалений Сенатом законопроект про підвищення пенсій Соціального Забезпечення має бути узгоднений із версією Палати

Вашингтон. — У вівторок 29 грудня ц. р. Сенат схвалив усіма вісімдесят і одним голосом проти 0 законопроект про підвищення пенсій із Соціального Забезпечення. Схвалений Сенатом законопроект передбачає десяти відсоткову підвишку виплат із Соціального Забезпечення, як також підвишку мінімальної плати до 100 доларів місячно. Крім того в цей законопроект включена постанова про автоматичну підвишку пенсій відповідно до збільшування коштів прожитку, устійюваних в Індексі Консумпційних Цін. Не зважаючи на схвалення згаданого законопроекту Сенатом, він ще не увійде в силу, бо постанови його мусять бути узгоднені із версією, що була прийнята Палатою Репрезентантів і яка передбачає підвишку пенсій тільки на п'ять відсотків до мінімуму 67.20 дол. місячно. Згідно з Палатним законопроектом середня пенсія суспільного забезпечення, яка вноситься тепер 118 дол., мала б бути збільшена до 129 дол. і пенсія подружньої пари із 198 до 218. Згідно ж із версією Сенату, середня пенсія окремої особи мала б збільшити 136 дол. і подружньої пари 223 дол. Остаточна висота цих пенсій буде устійювана аж після узгоднення обох версій законопроекту — Сенатської й Палатної, що буде проведене, мабуть, уже новим Конгресом.

През. Ніксон підписав закон про охорону здоров'я і безпеку праці

Вашингтон. — У вівторок 29 ц.р. президент Ніксон підписав, під час короткої перемови в приміщеннях Департаменту Праці, схвалений Палатою Репрезентантів і Сенатом законопроект про охорону здоров'я і безпеку праці в індустриях підприємств, після чого цей законопроект увійшов в силу, як закон. Згідно із цим законом секретар праці ЗСА уповноважений встановлювати стандарти безпеки зайняти у фабриках, фармах індустриального характеру; як також у будівельних проєктах і підприємствах для нагляду над дотриманням цих стандартів окрему тричленну раду. Дебати над схваленням цього закону були дуже затяжні, вони тривали довгими місациями і виявлялися в гострій боротьбі між представниками індустриальних підприємств, з одного боку, і світу праці, з другого. Ініціатори і прихильники цього закону вважають його великим кроком в розвитку соціального законодавства. Для проведення і здійснювання його

постанов діятими в рамках департаменту праці окрема агенція із бюджетом 25 мільйонів доларів річно й із яких 2 000 службовцями у своєму складі. Уведений в дію закон поліпшить видатні умови праці для яких 55 мільйонів американських робітників. Згідно із останніми підрахунками, внаслідок неспасливих випадків під час праці гинеуло у ЗСА річно яких 14 000 осіб і яких два пів мільйона робітників ставали неzdійнями до праці.

Палата Репрезентантів вшанувала пам'ять голови Комісії Збройних Сил

Померлий в понеділок цього тижня конгресмен Л. Мендел Риверс, голова Палатної Комісії для справ збройних сил. Зліва: фото Риверса із 1941 року, коли він був обраний вперше на члена Конгресу ЗСА. З правого боку: його фото з 1969 року.

Вашингтон. — Під час зазідання Палати Репрезентантів в дні 29 грудня відбулося урочисте вшанування пам'яті демократичного конгресмена із Південної Кароліни Л. Мендела Риверса, голови Палатної Комісії для справ збройних сил, який помер у понеділок цього тижня. Ця жалобна урочистість тривала майже дві години, припиняючи дебати над зазіданими законопроектами. На похорон Риверса, що був визначений на середу 30 грудня, виїхала делегація Палати Репрезентантів в складі вісімдесят і одного конгресмена. Палатна Комісія для справ збройних

В СССР приспінено відклик засуджених на смерть двох жидів

Москва. — Найвищий Суд Російської ФССР проголосив, що 30 грудня ц. р. вислухав відклик 11-ох засуджених в Ленінградському процесі за змову на скоплення пасажирського літака, яким вони планували втекти до Фінляндії або Швеції, щоб відтілі переїхати до Ізраїлю. З-посеред тих 11-ох — двох засуджено на смерть, а всіх інших на в'язничні кари від 4-ох до 15-ти років. Найвищий Суд мів був розглядати відклик засуджених чойно в половині січня 1971 р., але приспінено цей речення вірогідно з уваги на заходи збоку різних вільних держав та гостру реакцію в усьому жидівському суспільстві у світі. Найвищий Суд може, за совєтською процедурою, затвердити присуд, наказати переведення нової розправи, змінити вимір кари або скасувати цілий присуд. На основі прецедентів припускають, що Найвищий Суд Російської Федеративної ССРРєублики затвердить Ленінградський присуд і що тоді справа опиниться в руках голови Верховного Совєта Миколи Підгорного, який матиме право помилувати засуджених. За вістками газет, обговорюючи засуджених на смерть Марка Дімішча й Едварда Кузнецова — основоположників правлявисті судження їх за 64 статтею кримінального закону, себто за зраду, і будуть аргументувати, що план скоплення літака підпадає під інші статті кодексу, як крадіж державної власності чи недержавна втеча за кордон, за що не карасться смертю. Широко кола совєтських громадян взагалі про цю справу не знають, бо крім однієї газети у Ленінграді — совєтське радіо і преса цю справу промовчали. Зате вона розголосила „переслідування" в Америці муринської комуністки Анджелі Дейвіс, яку арештували за причетність до вбивства 4-ох осіб, та за судження на смерть в Іспанії 6-ох басків. Видатний совєтський учений-фізик, академік Андрій Захаров передав пресі копії своїх листів, що їх він вислав до президента Ніксона в справі „справедливого і гуманного" суду над Анджелі Дейвіс, та до Миколи Підгорного, в справі помилування засуджених жидів і звільнення інших кар.

Ізраїль рішив вернутися до мирових переговорів з арабами

Єрусалим. — Ізраїльський уряд рішив на своєму засіданні 28 грудня ц. р. вернутися до мирових переговорів з Єгиптом і Йорданією та доручив міністрові закордонних справ Аббасові Ебаноу повідомити про це офіційно шведському дипломату Гуннара Яррінга, який служить в тих переговорах за посередника з мандату від Об'єднаних Націй. Рішення ізраїльського уряду стало тільки формальністю після того, як за день раніше таку постанову прийняла Партия праці прем'єра Голди Меір, дармащо вона саме зволікала й отагала за таким рішенням. На ізраїльсько-арабському фронті йснує воєнне перемир'я від 7 серпня ц. р. Воно вигасє 5 лютого і єгипетський президент Анвар Садат назвав рішення Ізраїлю вернутися до переговорів „тактичним маневром", щоб таким чином досягнути продовження воєнного перемир'я. Він потвердив давнє становище Єгипту, що воєнне перемир'я буде тільки тоді продовжене, якщо переговори з Ізраїлем виявлять шанси замирення, себто, коли Ізраїль погодиться відкликати свої війська з усіх без винятку арабських земель, що їх вони окупували після 6-денної війни в червні 1967 року. Відповідаючи на ініціативу державного секретаря Вільяма Роджерса — Ізраїль погодився був в серпні ц. р. відновити мирові переговори за посередництвом Гуннара Яррінга, але ізраїльський амбасадор в ОН Йозеф Текоха мав з ним тільки одну розмову, бо ізраїльський уряд перервав ті розмови, закинувши Єгиптові важке порушення перемир'я через встановлення над Суєзьким каналом совєтських противітєльських ракет. Оскільки ізраїльська, як арабська сторони дивляться песимістично на шанси замирення.

Еспанський уряд нараджується над справою засуджених на смерть басків

Мадрид. — Еспанський уряд переріз під головуванням Франсиска Франка надзвичайне 3-годинне засідання в справі засуджених військовим трибуналом в Бургосі 6-ох баскських самостійників на смерть, при чому троє з них засуджені на смерть поодинокі та ще й із додаванням в'язничних кар. З-посеред 15-ох в'їсуджених у тому процесі за вбивство одного поліційного ко-місара, одну жіноку звільнили, але всім іншим осіб, між ними другу жіноку й двох священиків, засудили на в'язничні кари від 12 до 50 років. Такого суворого присуду ніхто в Іспанії ані за ксрдомом не сподівався і тому той присуд спричинив загальні протести. В різних містах Іспанії, Італії й Франції відбулися короткі демонстрації та робітничі страйки. Бритійський міністер закордонних справ Алек Далгес Гюм проголосив заяву, що хоч суд над басками був внутрішньою справою Еспанії, проте треба сподіватися помилування засуджених та злагіднення інших кар. До Мадриду прибули теж архієпископи, в юридичній яких перебували засуджені священики. Еспанський уряд не прийняв ще ніякої постанови в цій справі, бо покищо не зайняв ще до неї становща командант військової округи Бургосу, генерал Томас Гарсія Ребулл, який може відмовитися затвердити то йприсуд або помилувати засуджених. Різни уряди вільних держав, включно з американським, поведи дискретну дипломатичну акцію щоб вплинути на еспанський уряд помилувати засуджених на смерть та злагіднити інші кар.

Призначили нового секретаря Президії Верховної Ради УССР

Київ. — На місце перестарілого партійного апаратчика, тепер пенсіонера А. Зеленка, який до 21 грудня 1970 року виконував обов'язки секретаря Президії так зв. Верховної Ради Української ССР, призначено Якова Колотуху з Полтавщини. Він довгі роки „пра-

УККА потребує ще тільки \$6,000 для успішного завершення бюджетового року

Нью-Йорк. — З канцелярії Українського Конгресового Комітету Америки інформують, що для успішного завершення бюджетового року потрібно ще тільки шість тисяч доларів. Цих шість тисяч, що їх УККА сподіється ще одержати до 5-го січня 1971 року, коли замкнені будуть списки пожертв Національного Датку за 1970-ий рік, збільшили б суму зібраних пожертв в одному тільки грудні ц.р. до повних 30,000 доларів, а загальні пожертви за цілий рік до 87,000 доларів. На іншому місці в цьому числі надруковане окреме повідомлення УККА, в якому згадано, що в збірці Національного Датку на працю УККА бере участь понад 100 наших громадян. У цьому повідомленні прохасться всі Відділи УККА та всіх збірників Національного Датку переслати зібрані суми та списки платників найпізніше до 5-го січня 1971 року, бо в тому дні — як згадано — робитиметься кінцеворічні підрахунки.

Українське Різдво буде на радіо й телевізії в Нью-Йорку, Вашингтоні й Сан Франсиско

В цьому році українська радіо-телевізійна програма „Година Українських Мелодій" Романа Маринювича з Вашингтону, Д. К. під цю пору кандидат на конгресмена з дистрикту Колумбія, передасть ряд спеціальних українських рідзвяних програм через радіо і телевізії у Сан Франсиско, Нью-Йорку й Вашингтоні. У Сан Франсиско спеціальна рідзвяна програма буде передана в наведер'я Різдва, в середу 6-го січня, о год. 11-й ночі з радіостанції KBRG-FM, 105.3 у Сан Франсиско. Служачі в Нью-Йорку й околицях матимуть нагоду слухати рідзвяних програм з радіостанції WBNF-FM, 105.9 в Нью-Йорку, а це в п'ятницю 8-го січня, від год. 5.30 до 6.15 вечора та в суботу 9-го січня о год. 9-й ранку. Зате у Вашингтоні рідзвяні спеціальні програми будуть передані двічі, на Свят-Вечір в середу 6-го січня 1971 р. о год. 9-й вечором з WFAN-TV, канал 14 (UHF) буде передана спеціальна телевізійна програма з українськими рідзвяними звичаями, колядами й колядками та мейодеклямацією диктора Віктора Кулія, як і святочними побажаннями для українців (Закінчення на стор. 4-й)

Українські колядки в ІМНА в Нью-Йорку

Нью-Йорк (І.С.). — Українські колядки, частинка їх у супроводі оркестри бандуристів, були виконані з платіформної платівки під час Різдвяного Обіду для персоналу найбільшого в Америці відділу Союзу Молодих Християнських Людей — YMCA — в приміщеннях YMCA-West Side, біля Бродвею та Лінкольн-Центру на Мангеттені, 17-го грудня ц.р. Перед концертом директор департаменту фізичного ви-

Американський медичний бюлетень про книжку д-ра Михайла Данилюка

Міннеаполіс, Мінн. — Американський медичний бюлетень „Він", що його для публічного вжитку видає Асоціяція Шпіталів Фер'ю, надрукував у числі з грудня 1970 року репортаж під наг. „Публіковано українськ кий лікарський довідник". Репортаж оздоблений фотознімком д-ра Михайла Данилюка, який тримав книжку „На медичні теми", з таким підписом: „Доктор Михайло Данилюк, член лікарського персоналу у Шпіталі Фер'ю, недавно опублікував в українській мові книжку про найважливіші відомості з медицини. Це вже його друга книжка. Він є також автором багатьох статей, що публікуються щотижня в українському щоденнику в ЗСА". В репортажі розповідь д-ра М. Данилюка, невідпосаний автор репортажу зазначає, що в ЕСЖ живе багато українців, а в Канаді вони творять третю групу після англіїв та французів. Згадано, що в районі Твин Сіті в Міннесоті (Закінчення на стор. 3-й)

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

СВЯТО ПОМІСНОСТІ УКЦІ В МІННЕАПОЛІСІ
Свято помісності УКЦеркви в Міннеаполісі, Міннесота, відбулося в неділю, 20-го грудня 1970 р. Отець д-р Степан Кнап, парох парафії св. Константина і Олени, відслужив Святу Літургію в наміренні помісності, а по обіді в церковній залі відбулося святочне зібрання. Відіграв і перепелив зобрами інж. С. Налівайко, голова місцевого Товариства за патріархальний устрій, а голову доповіді виголосив д-р В. Маркус, представник Координаційного Комітету українських організацій Америки й Канади за здійснення патріархату з Чикаго. Присутні в партії з 1939 року, нагороджений за партійну роботу орденами найменшого „роз'ярду" в ССРР, „Знак пошани" та медалями.

ПРОФ. Т. ГУНЧАК В ТЕЛЕВІЗІОННОМУ ПАНЕЛІ

Нью-Йорк. — Під час панелі в справі кар смерті й гострих засудів в Ленінградському процесі, передбаченого на середу 30 грудня ц.р., 10-а година вечора, на каналі 5-м буде виступати також разом з іншими коментаторами проф. Тарас Гунчак з Руттерського Університету.

СВОБОДА **SVOBODA**
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Monday & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918
Subscription Rates: One year \$18.00; six months \$9.50; three months \$5.00.
For UNA members monthly 65¢
Статті підписані їх авторами, не несуть відповідальності за зміст редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Рік 1970 у ЗСА й у світі

Минулий 1970-й рік був в Америці, як і в широкому світі роком неспокою та розчарувань, але й не приніс він ніяких епохальних переломових змін — ані на країнці ані на гірше. Відходили з цього світу провідні мужи, змінялася влада, були потрясення, але ніщо не переступило меж тих „нормальних аномалій“, з яких складається життя народів і держав.

У З'єднаних Штатах не припинилися терористичні замаху й прояви заколоту та злочинства. В березні вилетіла в повітря „фабрика бомб“ на долині міста Нью-Йорку, в травні під час заворушень у кемпусі Стейтського університету в Огайо національні гвардійці вбили чотирьох студентів, а через 10 днів після того подібна трагедія повторилася в Джексоні в Міссісіппі. В серпні від вибуху бомби в Стейтському Вісконсинському університеті в Медісоні загинув один абсолюент і заподіяно величезної шкоди. В серпні в Сан-Рафаелі в Каліфорнії у стрілянці в суді загинули суддя і три особи. Чорну інтелектуалку Анджелу Дейвіс, яка доставила підсудним револьвери, арештували в Нью-Йорку і недавно перевезли до Каліфорнії. Але під кінець року настав у кемпусах розмірний спокій.

3 політичних подій найважливішою були вибори 3 листопада. Вони принесли розчарування президенту Ніксонові, бо в наслідок Сенат опинився 54 демократи проти 44 республіканці, а в Палаті Репрезентантів 255 демократів проти 180 республіканців. 11 республіканських губернаторів втратили свої становища і тепер з 29 демократичних губернаторів та 21 республіканських. Продовжувалася легка економічна рецесія із зростом цін, платені і безробіття, але й не було економічного заморозка. Після невдачі в Сенаті з двома президентськими кандидатами на членів Навіжного Суду — увійшов туди третій кандидат Президента Гаррі Блемуна.

Продовжувалася війна у В'єтнамі, але комуністи зазнали поважного удару, коли в Камбоджі в березні ц. р. скинуто з влади князя Нородома Сіанука, на місце якого прийшов протикомуністичний уряд ген. Лона Ноля. В квітні війшли до Камбоджі американські війська і впродовж двох місяців знищили тамосні „безпечні схоронища“ комуністів. Президент Ніксон продовжував стигнування з В'єтнамом американських військ. 23 листопада стався в ЗСА скандал з видачею балтикам литовського моряка Сімасу Кудіркис, який перескочив з совєтського рибальського корабля на американський. Обурений тисом подією президент Ніксон заявив, що таке більше не повториться.

Можна б дебатовати про те, що вважати за найважливішу подію в 1970 р. в світі. У вересні помер єгипетський президент Гамаль Абдель Насер, у листопаді помер національний герой Франції Шарль де Голль. В Британії прийшли до влади консерватисти під проводом Едварда Гіта. 22 серпня соціалістичний уряд Західної Німеччини підписав з СССР пакт неагресії й визнав кордон Польщі на Одри-Нісі. Відбувся цілий ряд випадків скоплення літаків. В Нігерії скінчилась війна проти Біфрі перемогою центрального уряду, але в Африці нема спокою. В Йорданії йшла між державним військом і арабськими партизанами 10-денна громадянська війна. Прикордонна війна між Ізраїлем і Єгиптом тимчасово закінчилась воєнним перемир'ям. Ізраїль погодився відновити мирові переговори, але шанси на замирення на Влізкому Сході малі. Канада пережила потрясення у французькій провінції Квебек: місцеві сепаратисти вбили міністра праці і схопили британського дипломата, що спонукало прем'єра Піера Трудо проголосити воєнний стан. Тепер настало там уже заспокоєння. В Чилі прийшов до влади „марксистський“ президент Сальвадор Алленде Госсес. У Польщі усунуено Владислава Гомулку внаслідок революційних заворушень у її прибалтійських містах. У Чехо-Словаччині місцеві сталіністи продовжують реакційний курс політики. Засудження на смерть у Ленінграді 2-ох жінок за намір схопити літак та 6-ох баскських сепаратистів у Бургосі в Іспанії — це останні докази нетерпимості і крайніх метод, що ними користуються диктаторські режими.

У минулому році відчувалися все ще злочасні наслідки другої світової війни. Продовжувалася експансія російсько-більшовицької імперії в обшари Середземного моря. Продовжувалася західна політика стримування з малими надіями на порозуміння з Москвою щодо обмеження перерозподілу у зброєній.

В 1970 році, що минає, ані в Америці ані в світі не сталося нічого такого, що давало б надзвичайні надії на рік 1971-й, який наступає.

П. Феденко

ДОЛЯ І НЕДОЛЯ ВЛАДИСЛАВА ГОМУЛКИ

Мюнхен. — У Польщі після „крявавого жовтня“ 1956 року прийшов „крявавий грудень“ року 1970. В обох подіях вирішальна доля давнього к о м уністичного агітатора Гомулки. Мав він шалене щастя.

Перед другою світовою війною провідники польської компартії перебували в Москві, щоб не сидіти в польських тюрмах. Ставінський хотів до союзу з Гітлером, щоб знищити польську державу, і вожді польської компартії стояли на перешкоді. Гомулка майже всіх авіаційних польських комуністів в СССР він звелів „зліквідувати“. Гомулка в той час сидів безпечно в польській в'язниці, і, мабуть, дякував шаніше в душі полковникові урядові Польщі, що врятував його від смерті в російських катівнях.

В окупованій німцями Польщі Гомулка прилучився до повстанського руху, але був ворожим до Крайової Армії, що визнавала польський уряд на еміграції в Лондоні. Гомулка з іншими польськими комуністами хотів створити в Польщі, після війни режим диктатури своєї партії. В цій справі виявив надзвичайну послідовність, упертість, безоглядість.

Бувши в Лондоні після 1951 року, я чув слова покійного прем'єра польського екзильного уряду Станіслава Миколайчика, що очинив Гомулку, як дуже небезпечного противника.

Миколайчик, за порадою уряду західних великодержав, покинув Лондон і в 1946 р. вернувся в Польщу, де був створений коаліційний уряд з участю комуністів. Миколайчик став заступником прем'єра в тому уряді. Як провідник селянської партії, він мав за собою маси польської людуності, але комуністи, під проводом Гомулки, з допомогою Москви, задушили неконституційну партію і створили свою „диктатуру пролетаріату“. Миколайчик мусів тікати на нову еміграцію.

Але незабаром Гомулка попав у неласку в Москві, де його назвали „буржуазним націоналістом“. І хоч він мусів каятися, визнаючи свої „помилки“, однак Москва не мала до нього довіри: Гомулку арештували, і до жовтня 1956 р. він перебував під наглядом поліції.

В Румунії, в Болгарії, на Угорщині й Чехо-Словаччині за життя Сталіна відбувалися судові процеси проти видатних комуністів. Після тортури вони „признавалися“ в найгірших злочинах проти партії та своїх народів і були покарані смертю. Але польські комуністичні провідники якось ухилилися від таких процесів, і Гомулка пережив добу „сталінізму“.

Після „десталінізації“ в СССР, почався в зв'язку з промовою Хрущова на 20-му з'їзді партії в лютому 1956 р., урвався терпець і полякам, що бачили, як Москва перетворила Польщу в свою „область“, навіть на чолі польського війська постав-

лено присланого з Москви маршала Рокоссовського, російського патріота, хоч польського роду. Таких поляків, було немало: Дзержинський і Менжинський, начальники ЧК — це найбільш відомі імена.

У жовтні 1956 р. в польських містах і селах почалися рухи протесту проти диктатури партії, за волю слова, проти російської окупації. Поліційний апарат і компартія були ослаблені, але комуністи все ж були єдиною силою, що могла говорити з Москвою: аджеж Хрущов погрожував терористією своєї армії, щоб „завести порядок“ у Польщі.

В цей момент комуністи вибрали на посаду першого секретаря партії Гомулку. До нього з довірою поставилися польське суспільство, як до „пресованого“ Москвою патріота.

В січні 1957 р. мені довелося бути в Лондоні на доповіді одного англійського журналіста, що вернувся з Польщі. Він оповідав, що Гомулка мав серед населення велику популярність, на нього дивилися з надіями, порівнювали його з Мойсеєм, що вивів ізраїльтян із єгипетської неволі.

Дійсно, в перших роках влади Гомулки Польща була найвільнішою країною серед сателітів Москви. Але це не тривало довго. Він розумів, що поляки в своїй масі ненавидять „комуністичний режим, московський чи свій, „рідиний“. Правда, Гомулка дозволив хлібробам покинути колгоспи і створити власні господарства, наука могла вільніше розвиватися, літературі дано більше простору. Однак, політична й економічна залежність Польщі зростала, бо Гомулка розумів, що без „старшого брата“ комуністичний режим у Польщі не встояв би.

Щоб зміцнити свою владу, Гомулка повернувся до урядового апарату багато „сталіністів“ і все тутіше „закручував гайку“: вільність преси зліквідовано, татма поліція втручається в приватне й громадське життя. На протести письменників, учених, студентів, артистів режим відповідав репресіями, як це сталося в березні 1968 р. Дійшло до такого скандалу, як заборона висвітлювати в театрі патрістичний твір Адама Міцкевича „Дзяди“, бо поет піддав у то му творі критичний режим російських царів у поневоленій Польщі.

Втрапивши базу в польському суспільстві, Гомулка ставився вороже до комуністів в інших країнах, де роблено спроби перевести реформи на користь людуності (Югославія, Чехо-Словаччина від січня 1968 р.). Аджеж „відлига“ в сусідній Чехо-Словаччині впливала і на суспільство в Польщі. Кожен польський патріот уявляв за ганебне діло Гомулки, що послав військо в Чехо-Словаччину 21 серпня 1968 року, помагати Москві задушити рух чехів і словаків до волі, до „соціалізму з людським обличчям“.

Терор проти власного суспільства не поміг Гомулці організувати народне господарство. Комуністичний режим не міг забезпечити людуності навіть хлібом. В диктаторських країнах суспільство не має „душних“ криз, які може давати знати про свої бажання, невдоволення, гість, бо там нема вільної преси й слова. Тому в таких країнах доходить до несподіваних вибухів: мала іскра викликає пожежу.

Так сталося в Гданську, Гдині, Ельблонгу та в інших містах. Урядово підвинутий на споживчі товари викликало масові протести, особливо серед робітництва. Гомулка звелів своїй поліції й війську стріляти на безборонних демонстрантів. Сотні убитих, тисячі ранених. В цю громадянську війну могла вливатися Москва.

Провідники польської компартії вирішили пожертвувати Гомулці та кільком іншим ватажкам, щоб запобігти нації. Вони скидали вину за невдачі на Гомулку, хоч самі теж з ним разом відповідали за політику компартії. Невідомо, чи наслідують Гомулку виконавці свої обітниця робітникам і селянам. Але факт великої ваги: диктаторська партія мусила піти на поступки під натиском народних мас.

КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА

При світовому Конгресі Вільних Українців, точніше при його постійно діючій Президії Секретаріату, вже створено кілька особливих Комісій, як СКВОР — Світова координаційна Використання Освітня Рада, або Комісія Соціального Забезпечення. Понад рік тому при СКВУ розпочала працю Комісія в справах української культури, під головуванням проф. д-ра Миколи Степаненка. Вона відбула дві наради: першу у Вашингтоні, другу в грудні 1970 р. в Нью-Йорку.

Ще на Третій Пленарній Сесії СКВУ, в грудні 1969 р. в Торонто д-р М. Степаненко прочитав доповідь на тему „Українська культурна політика в діаспорі“. Ця доповідь була чи не першою всебічною спробою заговорити про те, що дотепер багато-хто робив і робить, але без системи, без унапрямлювання, а часто й без захоплення з боку керівних чинників українців у вільних країнах світу. Доповідач тоді підкреслював, що мова йде про українську культурну політику в „розумній національній самостійності культурної політики, яка відповідає відмінним інтересам української нації“, і що під „культурною політикою“ не треба розуміти ані якогось „диктування“, ані втручання керівних чинників, зокрема СКВУ, в розвиток культурного процесу, лише його загальне унапрямлення та вияв особливої уваги до цього процесу.

Сотні працівників української національно-християнської культури у всіх її формах і проявах, від оперного ансамблю до аматорського театру, від ананасних лізмів з людським обличчям.

Терор проти власного суспільства не поміг Гомулці організувати народне господарство. Комуністичний режим не міг забезпечити людуності навіть хлібом. В диктаторських країнах суспільство не має „душних“ криз, які може давати знати про свої бажання, невдоволення, гість, бо там нема вільної преси й слова. Тому в таких країнах доходить до несподіваних вибухів: мала іскра викликає пожежу.

Так сталося в Гданську, Гдині, Ельблонгу та в інших містах. Урядово підвинутий на споживчі товари викликало масові протести, особливо серед робітництва. Гомулка звелів своїй поліції й війську стріляти на безборонних демонстрантів. Сотні убитих, тисячі ранених. В цю громадянську війну могла вливатися Москва.

Провідники польської компартії вирішили пожертвувати Гомулці та кільком іншим ватажкам, щоб запобігти нації. Вони скидали вину за невдачі на Гомулку, хоч самі теж з ним разом відповідали за політику компартії. Невідомо, чи наслідують Гомулку виконавці свої обітниця робітникам і селянам. Але факт великої ваги: диктаторська партія мусила піти на поступки під натиском народних мас.

При світовому Конгресі Вільних Українців, точніше при його постійно діючій Президії Секретаріату, вже створено кілька особливих Комісій, як СКВОР — Світова координаційна Використання Освітня Рада, або Комісія Соціального Забезпечення. Понад рік тому при СКВУ розпочала працю Комісія в справах української культури, під головуванням проф. д-ра Миколи Степаненка. Вона відбула дві наради: першу у Вашингтоні, другу в грудні 1970 р. в Нью-Йорку. Ще на Третій Пленарній Сесії СКВУ, в грудні 1969 р. в Торонто д-р М. Степаненко прочитав доповідь на тему „Українська культурна політика в діаспорі“. Ця доповідь була чи не першою всебічною спробою заговорити про те, що дотепер багато-хто робив і робить, але без системи, без унапрямлювання, а часто й без захоплення з боку керівних чинників українців у вільних країнах світу. Доповідач тоді підкреслював, що мова йде про українську культурну політику в „розумній національній самостійності культурної політики, яка відповідає відмінним інтересам української нації“, і що під „культурною політикою“ не треба розуміти ані якогось „диктування“, ані втручання керівних чинників, зокрема СКВУ, в розвиток культурного процесу, лише його загальне унапрямлення та вияв особливої уваги до цього процесу.

Сотні працівників української національно-християнської культури у всіх її формах і проявах, від оперного ансамблю до аматорського театру, від ананасних лізмів з людським обличчям.

Терор проти власного суспільства не поміг Гомулці організувати народне господарство. Комуністичний режим не міг забезпечити людуності навіть хлібом. В диктаторських країнах суспільство не має „душних“ криз, які може давати знати про свої бажання, невдоволення, гість, бо там нема вільної преси й слова. Тому в таких країнах доходить до несподіваних вибухів: мала іскра викликає пожежу.

Так сталося в Гданську, Гдині, Ельблонгу та в інших містах. Урядово підвинутий на споживчі товари викликало масові протести, особливо серед робітництва. Гомулка звелів своїй поліції й війську стріляти на безборонних демонстрантів. Сотні убитих, тисячі ранених. В цю громадянську війну могла вливатися Москва.

Провідники польської компартії вирішили пожертвувати Гомулці та кільком іншим ватажкам, щоб запобігти нації. Вони скидали вину за невдачі на Гомулку, хоч самі теж з ним разом відповідали за політику компартії. Невідомо, чи наслідують Гомулку виконавці свої обітниця робітникам і селянам. Але факт великої ваги: диктаторська партія мусила піти на поступки під натиском народних мас.

Стеня М. Горак

ЧИКАГІВЦЯМ НА 1971 РІК

Чикаго — це кількомільйонне місто, в якому, як і в інших великих містах Америки, багато добрих і поганих діл щоденно реєструють преса і історія. Велика там також прокинулася українська громада: деякі статистики обчислюють її на біля 60 тисяч душ та тіл. Кожен із нас має там як не приятеля, то певно когось, кого він знає і менше поважає. Тим із нас, що знають, це місто або чинають українську пресу, відомо також, що там українці зрештовихали ідентифікаційні накупили багато гарних і великих будинків, поставили кілька церков, побудували щось два величезні банки, посідають чимало громадських будинків і викидаються в усіх видах і виглядах чотирьох десятках різних організацій. Одним словом, чикагська громада в багатьох відношеннях веде перед, а в деяких пасла задіями.

Дивлячись із соціальної точки зору, треба відмітити, що там же проживає біля сотні лікарів і стоматологів, понад 200 інженерів, 25 академіків, а також і університетів, к і л ь к а с о т ь на урядових посадах і декілька тисяч добре платних робітників різних професій. Сумарично і фінансово громада була добре забезпеченою, і поважні пожертви на УКК, церковні цілі, політичні і навіть на Катедру Українознавства в Гарварді ставалися від здорових і щасливих українців.

Коли б нині українство за кордоном заговорило — і вже починає говорити! — про необхідність створити в одній із країн поселення загальноукраїнський репрезентативний музей, або архів, кіно-фоноотеку або українську картинну галерею, де мали б поміститися кращі з найкращих досягнень образотворчих мистецтв, — то фактично зацікавлені не мали б навіть куди звернутися. Як давно вже відчуває українська спільнота, особливо та частина, що співпрацює із студентами і молоддю і цікавиться нею, потребу проведення Молодежного Культурного Фестивалю на велику мірку, з учасниками з різних країн світу! Як необхідно одному чи другому диригентів дістати ту чи іншу партитуру... і він часто не знає, до кого б звернутися, адже не існує жадного об'єкту наших багатств. Донині немає єдиного Всеукраїнського Фонду Культури. Тим часом уже є великий приклад для кожної країни українського поселення — створення Культурного Фонду ім. Т. Шевченка українцями в Канаді, який з відсотків так багато допоміг у важких справах, дармащо дійшов доє тільки 400 000 дол. із запланованого мільйона.

Українська мова й культура в усіх її проявах та жанрах — це сучасний живий документ українства, наш папстот серед народів світу. Це те, що надає українським Церквам, питомого й обличчя серед християнських народів, і те, що дала й буде давати Україна у скарбницю світової культури. В окупованій Україні рідна мова й культура — це та речка, та майже остання, що більш-менш легальна карта, якою можуть грати українці. Поза Україною — українська людина немислима без української культури. Без неї така людина одиниця, особливо ж діти й молоді, відходять до іншого народу, свідомо чи невідомо допомагаючи з матері латуні святину зніматися.

Комісія СКВУ в справах української культури не має одного цента для своєї праці. Але коли б Екзекутивна Комісія СКВУ піддала податку проматального значення наліжки з нагоди 100-ліття Леся Українки — важко було б знайти українця, який не придбав би такого значення на листа, бо навіть такий зовнішній вигляд листа є вже одним із проявів нашої культури.

Це — лише одна з суттєвих. Іх є багато, і про них напевно буде мова на Четвертій Пленарній Сесії СКВУ 29-31 січня в Нью-Йорку, де Комісія в справах української культури буде приділяти особливо велику увагу.

Крайній час! Політика є надбудовою: без моря національної культури не зможе пливати ніякий політичний корабель. Його не існувати.

Леонід Полтава

мо нашим обов'язком поставити знак запитання над усіма позитивами. А причиною для цього, медичного задуму є справа, яка своєю важністю перевищує все, що було і не було попередньо згадане.

Ця справа є справою нас усіх, і її на ім'я — наше студентство і питання українського знавства в американських університетах.

На терені великого Чикаго студіює приблизно 300 студентів, з чого майже 200 в університеті Ілліной, Чикаго Кемпусу. Число імпозантне, з тим, правда, що саме число властиво нічого не означає, поки його не зістерпругує в аспекті якості і його відношення до української. Звідси і початок трагедії та безнадійності, яка осягнула вже таких розмірів, що її мовчати годі.

Зважаючи на факт, що в наш час освіти є принциповим і несприятливим фактором у житті людини, громад та націй, доводиться ствердити, що ця істина не проникнула в наше старше громадянство, а ще менше в студентство. Перше, саме число 300 є суб'єктивним, бо фактичний відсоток наших студентів не має жадного активного відношення до українства. Відомим є, що п'яцять, гіпсістів, і навіть ларькитки досягли наших студентів у такий пропорції, що на сьогодні можна говорити про 40 відсотків.

За останніх десять років чикагська громада видала з себе всього п'ять докторантів з різних фахів і ані одного з історії Східної Європи, що було б першим кроком до активної україністики.

Оскільки на сьогоднішній день „бечелера“ де факто не є жадним науковим ступнем, а тільки щось між європейською матурою і званням, що понад 70 відсотків наших студентів кінчає студії на цьому низькому рівні, постає питання: хто буде продовжувати українську науку в ЗСА?

Формули про зорганізоване життя навіть і не доводиться, бо як таке воно не існує. Наші студенти де найчастіше відвідують бар, і поза малим відсотком все ще ідеалістично спрямованою молоді (не більше, як 20%) величезна більшість уже або пропала для великої української справи, або стоїть на шляху цілковитого відчуження. Такі організації, як ПІАСТ, СУМА, ОДУМ, перестали вже притягати їх і починають винорозжуватися в кількості та якості. Свіття, що діти з фінансово-матеріальних родів найменше цікавляться українським життям.

Між ними наркоманія найбільш поширена, бо батьки „добре дбають“ про своїх дітей, як не з громадського, то з фінансового погляду. Одним словом, наші старші громадяни перестали і відходять, що одного дня на їхніх могилках не буде коду й подкувати за весь їхній труд, бо „синюк“ буде стидатися прийти на могилу батька з українським призначенням на стор. 4-й).

Увечері я похитав по столичних вулицях, зайшов у ресторан „Сан Хозе“ та й трохи забарився там. А потім поспішив до знайомих на ночілово, побіжовач, щоб чогось не сталося, як то бувас в Нью-Йорку. А знайоми, почувши про мої побіжовання, засміялися і заявили, що в Мадриді можна просто на тротуарі з'мішати цілу ніч і ніхт не зачепить. Потім оповіли мені знайоми, що в Іспанії зовсім не так, як пишуть про неї в деяких газетах: хочеш заснувати підприємство — заснувай, хочеш відкрити банк — відкривай, це і грошей позичай, хочеш виїхати до іншої країни — виїжджай, не хочеш працювати — гуляй, тільки людей не чіпай, бо за це гостро карають.

А чому, — подікався (Закінчення на стор. 4-й).

С. Палажченко

МАНДРІВКА В СОЛЯЧНУ КРАЇНУ

Мене давно маняла до себе така країна, як Іспанія. Признаюся, що я про неї мало що знав. Чи то за цю країну мало писалося, чи я не зустрічався з нею в пресі. Маю на увазі, очевидно, не політичні огляди, а просто характер країни.

Іспанія по заслузі вважається сонячною країною. Коли, наприклад, сусідка її Франція, я сказав би, не така то вже й сонячна, то й інші європейські країни, як Німеччина, Швейцарія, теж не можуть похвалитися сонцем. Іспанія — дійсно країна сонця!

І моя мрія помандрувати по цю країну здійснилася нарешті в 1970 році. Перед тим я переїхав Західно Німеччину, уздовж і впоперек пере-

їхав Францію, Швейцарію, навіть побував в Італії і в Альпах. Можна б дечого багато сказати про ті країни, але я застановлюся тільки на Іспанії.

Коли я вирушив потугою із Парижу до Піреней, то уявляв собі, що Іспанія своїми красивими подіями більш-менш до Франції і взагалі до Європи, хіба що криза бідна, з малорозумними землями, отже, мабуть, це побачу там пишених ланів, наших буйних гав і садів, що дивлять спільно солов'ї.

Мандруючи по світі, я спостерігав звичайно поступові переходи пейзажів у різних країнах. Наприклад, вербні стовпи, сади однокорі на Ук-

раїні й у Франції чи в інших європейських країнах. Очевидно, таких різних змін, скажемо, як в Канаді і Бразилії, не помічав, бо тож такі й контенти різні. Адже Іспанія і Франція сусідки і на одному континенті, а на превелике мого здивування я побачив надзвичайно різку зміну.

Отже, почну від Піреней. У Піренейх багато подібного до Швейцарії: гори, долини, річки, водоспади, а також багато садів, гордіт, тільки там у жовтні такі густі тумани, що часом нічого не видно, аж доки потяг не вирине із туману. І тоді знову ясне сонце освітлює прекрасні красивиди із сніговими горами. Захоплюючись такою красою, відчувався на серці радість, але не на довго. Це так у Піренейх до еспанського міста Сан Сабастіана, що під час громадянської війни був неприступною твердинею франківців.

Минув потяг веселій Сан Сабастіан і почмався до смутних Бургос і до столиці басків, до Більбао. Там і тепер неспокійно: баски, які відважно підтримували Франка під час громадянської війни, тепер заворушилися.

Звідси почалася неувра на зміна: так, ніби в казці перекинувся я рантом до Африки, до Альжиру. А можливо це лише такий смутний район, а далі буде інакше? Ні, десятки, сотні кілометрів і те саме: пустеля та це й яка пустеля! Нічогісінько європейського. А рельєф такий, ніби на цю землю попадали всі атомові бомби. Боже, думаю, і навіщо ти так знехтував оцю землю? Уважало, як мільярди років тому тут усе кипіло, вибухало. Якесь велетенське горби, ями, провали, а колорит як дивний, вони наводять смутком. Я хоч і цікавився маларством, але не міг би підібрати фарби, що відтворила б колір хоч одного з цих горбів. Навіть якби змішав усі фарби, що на палітрі, докупив.

Аж ось де-не-де й рівнина! Якось повільно й навіть стерня на них! Що ж там могло вирости на отій червоній як цегла землі? А он

на іншій рівнині це й коліці соломи, наче охрою помальовані, а ще далі знов рівнина — там земля поцятана, запалюється на сонці. Але потяг немилосердно мчить по квітній землі? Та ні, то вітці падають, а серед них пахуть. І теж поспішай.

Потяг добігас ближче, уже й собаку видно, що ганяється за тими вітцями, а вони в страху від нього тікають.

Ген-ген далі появились якесь ніби руїни, а по середині над ними підноситься голий шпиль і хрест. І все кам'яне, навіть рідкісні деревця, здається, зроблені з каменю. Он там ворухаться люди, трактор, лавит по горбу, воли з довгими рогами тягнуть гарбу. Куди, за чим? Що там може вродити, щоб завантажити ті гарби?

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДКІ!

Пожертви висилати:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
5020 OLD YORK ROAD PHILADELPHIA, Pa. 19141

ТУСМ в обороні переслідуваних

Всім нами потрясла вістка, що совєтський суд повторно засудив на довічне ув'язнення недавно звільненого зі заслання молодого українського історика Валентина Мороза.

Одного з цих українців-патріотів, який не зважаючи на Мордовські концентраційні табори, в яких просидів довший час, він даліше

мужливо виступав проти винищення української культури і проти русифікації. Валентин Мороз належить до молодого українського інтелекту, який в найважчих умовах совєтсько-російського поневолення продовжує змагання в обороні прав українського народу.

Вістка про повторне засудження Валентина Мороза

Веселих Свят!

СОНЯ ВІЛЛЯ

У ВАЙЛДВУДІ, Н. Дж.

— бажане —

ВСІМ РІДНИМ І ЗНАЙОМИМ

Веселих Свят

Щасливого Нового Року!

Чанлі і Стеткевичі

ВІТАСМО

ЧИТАЧІВ ГАЗЕТИ, НАШИХ ПРИЯТЕЛІВ

І БАГАТЬОХ НАШИХ КЛІЄНТІВ

зі Св'ятами та з Новим Роком

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL

AGENCY, INC.

1776 Broadway — New York, N.Y. 10019

І ВСІ ВІДПІШИ

Увага! ГАРТФОРД І ОКОЛИЦІ! Увага!
ОРГАНІЗАЦІЯ ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ
запрошують Всіх на

МАЛАНЧИН ВЕЧІР

в суботу, 9-го січня 1971 року

о год. 8-й веч., в залі УНДому

при 961 Ветерсфілд Ав. в Гартфорд, Конн.

Оркестра "ДНПРО" п. О. СТРОЇЦЬКОГО

Вступ — дорослі 5.00 дол.; молодь 3.00 дол.

Замовлення столів: Кооп. СУМА, тел. 246-6955; п. Василь Кукман, 563-4909

являється ще одним переконливим доказом про постійне порушення в УРСР принципів гуманізму і прав людини.

Крайова Управа Товариства Української Студентської Молоді ім. Миколи Міхновського в ЗСА закликає до протестаційної акції в обороні Валентина Мороза та всіх тих, які змагаються за правду.

Веручи під увагу той факт, що українські студенти в минулому гідно відзначали річницю героїв Крут, ми закликаємо використати тиждень у місяці січні від 22-го до 29-го для протестаційної акції.

Місцеві Осередки Діяльності ТУСМУ будуть влаштовувати демонстрації, при цьому поширюючи літературу про Валентина Мороза, та про факти насильства в Україні.

Українські студенти вірять, що наша спільнота підтримає всі наші акції та візьме масову участь в демонстраціях в тих містах, де ми будемо влаштовувати.

Ми не можемо бути байдужими до цих подій, які сьогодні проходять в Україні. В Україні стала на фронт боротьби молода українська інтелігенція, та гідно заступає тих, що караються по концентраційних таборах.

Наш протест повинен бути спонтанний та масовий. Ми українські студенти в ЗСА, більшість з нас народжених тут, протестуємо проти чергового нелюдського застосу, та проти топтання основних прав людини, і бажано перевести акцію на міжнародному форумі, а зокрема перед Комісією Прав Людини при Об'єднанні Націй.

Звертаємося до українського громадянства підтримати цю нашу акцію, яку ми назвали "В обороні Валентина Мороза".

(За Крайову Управу ТУСМ Богдан С. Футака)

Купуйте в підприємствах, які оголошуються в "Свободі"!

ПОВІДОМЛЕННЯ

Головна Канцелярія Українського Конгресового Комітету Америки повідомляє:

Більше як 50 наших громад в З'єднаних Штатах Америки бере активну участь у збірці Національного Датку. Великі і малі близькі до осідку Централі УКА в Нью-Йорку — і в тисячі миль від нього віддалені. Всіх Вельмишановних Збірників, які переводять згадану вище збірку, просимо переслати всі вилати до 5-го січня 1971 року. Гроші, надіслані тільки до цієї дати, будуть законтовані і подані у річному Виплаті Збірки Національного Датку за 1970 рік. Тому ще раз звертаємося до всіх Хвальних Управ Відділів УКА надіслати негайно на адресу Централі УКА всі вилати Національного Датку.

Остаточні висіди у збірці Національного Датку з зазначеним місцевостям та прізвищами голів Відділів і збірників-референтів УНФонду та зібраними сумами від \$ 300 і більше, — будуть оголошені в пресі негайно після закінчення цьогорічної збірки.

ЕКЗЕКУТИВА
УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

Опрацьовують нові плани розбудови міста Києва

Київ. — Понад один мільйон жителів має нині столиця України, і кількість населення міста постійно зростає, без огляду на велику трудність дістати "прописку" з міліції — дозвіл на поселення. Фахівці-архітекти та інженери з "Київпроєкту" опрацьовують плани дальшої розбудови міста, особливо в його північній частині. Розбудовують Мінське шосе, від'їзду в Київ і аж до його центру так, щоб в один бік могли їхати автомобілі в три або й чотири ряди. Щоб уникнути вранішніх і вечірніх "пробок", коли там збиваються тисячі авт. на окремих ділянках будуть дозволені великі швидкості, в понад 100 кілометрів на годину. Віддавна в Києві існує таке парадоксальне становище, що робітники-будівельники, які ставлять нові будинки, не мають де жити, часто вони змушені доїздити до міста з далеким околиці.

ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ФОНД
"ЦЕРКВА В ПОТРЕБІ"ВІТАЄМО НАШИХ БАГАТО ЧИСЛЕННИХ КЛІЄНТІВ І ДРУЗІВ
ЩО ВИСИЛАЮТЬ ЧЕРЕЗ НАШУ ФІРМУ

ПАКУНКИ-ДАРУНКИ

СВОІМ КРЕВНИМ В СССР ЗІ СВ'ЯТАМИ

І НОВИМ РОКОМ

ДЯКУЄМО ЗА 40-ЛІТНЄ ДОВІРЯ ДО НАС

І БАЖАЄМО ЗДОРОВ'Я І ЩАСТЯ.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

723 Walnut Street
PHILADELPHIA, Pa. 19106
Tel.: (215) 925-3455ВІТАЄМО НАШИХ БАГАТО ЧИСЛЕННИХ КЛІЄНТІВ,
ЯКІ ВИСИЛАЮТЬ ЧЕРЕЗ НАШУ ФІРМУ

АВТОМОБІЛІ, ХОЛОДІЛЬНИКИ

І РІЗНІ ДРУГІ ПОДАРУНКИ.

З НОВИМ РОКОМ

БАЖАЄМО ІМ ЗДОРОВ'Я, ЩАСТЯ І УСПІХІВ.

PODAROGIFTS, INC.

220 Park Avenue South
NEW YORK CITY, N.Y. 10003
Tel.: (212) 228-9547

Увага! Рочестер, Н. Й. Увага!
Слухайте Українську Різдвяну Радіопрограму в дні 6-го січня 1971 р.
о год. 6:30 до 7:30 на хвилі 1460 з радіостанції W.H.E.C.
СПОНЗОРИВАНІ П-ВАМИ КРИЖАНІВСЬКИМИ. ВЕДЕНА П. ПРОФ. Б. ГУБКОЮ.

Рівночасно бажано ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ 1971 та
ВЕСЕЛИХ СВ'ЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
усім нашим Покупцям, Крайнам, Приятелям та усій Українській Громаді.

Марія і Михайло КРИЖАНІВСЬКІ

В суботу, 13-го лютого 1971 року
В ЗАЛІХ THE IMPERIAL HALL
34701 Groesbeck Hwy.
FRASER, MICHIGAN 48026

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ — ВІДІЛ ДІТРОЙТ — влаштовує
БАЛЬ ІНЖЕНЕРІВ
З БЕНКЕТОМ І ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ДЕВЮТАНТОК

Зголошення дебютанток приймають:
п. І. Сенік, 19201 Mitchell
Detroit, Mich. 48234 Tel. 366-5491
п. В. Андрушків, 27355 Cramford
Dearborn Hts, Mich. 48217 Tel. 274-6416

Субота, 9-го січня 1971 року
в цій самій модерній залі, що й минулого року
Greek Church Hall
510 LINDEN PL., ORANGE, N.J.
Початок о год. 8-й веч.

Осередок СУМА в Ньюарку, Н. Дж. — запрошує на
ТРАДИЦІЙНИЙ МАЛАНЧИН ВЕЧІР
ОРКЕСТРА Б. ГРІЯКА

Столики резервовані, тому проситься своєчасно
замовляти особисто в УНДомі або телефо-
нічно 372-9856 щоденно від год. 7-10 веч.
Паркування авт безплатно на площі коло залі.

З'їзд Відділів ТУІА центральної частини
ЗСА у ДітройтіНа фото делегати з Піттсбургу — зліва: д-р Ш. Котик,
інж. С. Тимяк та інж. М. Корчинський.

Для 31-го жовтня 1970 р. відбувся у Дітройті З'їзд Відділів Товариства Українських Інженерів Америки (ТУІА) центральної секції ЗСА, у якій взяли участь представники слідуючих Відділів: Воффало — інж. Г. Костенюк, інж. Ліда Костенюк, Клівленд — інж. Р. Трешневський, Міннеаполіс — інж. С. Тимякський, Піттсбург — інж. М. Корчинський, інж. С. Тимяк, інж. Ш. Котик.

На З'їзді прибули окремо запрошені голова Централі ТУІА інж. В. Гнатківський та голова Відділу Нью-Йорк інж. Ю. Гончаренко.

Господарем З'їзду був Відділ ТУІА у Дітройті. По закінченні рестрації, з'їзд відкрив голова Відділу у Дітройті інж. Б. Андрушків.

Привітавши гостей і присутніх членів Дітройтського Відділу, інж. Б. Андрушків вказав коротко на важливість цього З'їзду і попросив до слова голову ТУІА інж. В. Гнатківського. Голова Товариства привітав З'їзд від імені головної управи та поінформував коротко присутніх про внутрішню та зовнішню діяльність нашого Товариства. Рівночасно згадав про деякі труднощі у праці, з якими зустрічається управа Товариства, зокрема коли йдеться про видавничу працю.

З черги приступлено до поодиноких точок конференції. Виголошено три реферати, при чому до двох перших зголошено було корєферати. Згідно згорі устійним планом конференції було поділено на три сесії, для яких вибрано окремі президії.

Першою сесією конференції була голова Дітройтського Відділу інж. В. Гнатківський та С. Тимяк, секретар В. Трешневський. Першу доповідь на тему: "Чи потрібно змінити назву Т-ва" виступив М. Куницький (Відділ у Дітройті). Корєферат на цю тему мав С. Тимяк з Піттсбургу.

Другою сесією проводив президія у складі: голова інж. М. Корчинський та С. Тимяк, секретар. Першу доповідь на тему: "До завади та цілей праці ТУІА" виступив Е. Михалович (Відділ у Дітройті). Корєферат на цю тему мав Ю. Гончаренко (голова Відділу Нью-Йорк).

Третя сесія під проводом президії у складі: голова інж. В. Гнатківський та С. Тимяк, секретар. Першу доповідь на тему: "ТУІА та його видання у майбутньому".

У кожній сесії відбувалися по закінченні доповіді дискусія, у якій живучі участь брали присутні гості, як і члени Дітройтського Відділу. Для приготування підсумків конференції вибрано окрему комісію, до якої увійшли голова трьох сесій.

По закінченні конференції присутні перейшли до банкетної зали де засіли до вечері. Перед вечером інж. С. Тимякський з Міннеаполіс мав щільну доповідь з прозорками про технічні роботи завади з охороною перед видавничою Місесією та її горіжних приток.

Р.К.

на яку запрошуються Друзі і Знайомі
Покійного.
Співатиме Катедральний Хор.
МИХАЙЛО ОЛЬХОВИЧ

В неділю, 3-го січня 1971 року
в 40-й День смерті Незабутнього

Бл. п.

ІВАНА ГЕЦА

в Катедрі св. Володимира

160 Захід 82-га вул. в Нью-Йорку, Н. Й.

після Служби Божої, о год. 12-й дня

відправиться

ПАНАХИДА

на яку запрошуються Друзі і Знайомі

Покійного.

Співатиме Катедральний Хор.

МИХАЙЛО ОЛЬХОВИЧ

